

WERONIKA ŚWIERCZYŃSKA-GŁOWNIA

Trzecia Konferencja Nadawców Publicznych „Media wobec terroryzmu”

The Third Congerence of Public Broadeasters entitled "Media towards terrorism"

Sprawozdanie z III Konferencji Nadawców Publicznych

Wydarzenia 11 września 2001 roku zainicjowały ponadnarodową dyskusję nad bezpieczeństwem współczesnego świata oraz nad miejscem i rolą mediów w kreowaniu i relacjonowaniu rzeczywistości. Ważnym głosem w tej dyskusji była również Trzecia Konferencja Nadawców Publicznych zatytułowana „Media wobec terroryzmu”. Odbyła się ona, zgodnie z tradycją, w Auli Collegium Novum Uniwersytetu Jagiellońskiego w dniach 10 i 11 września 2002 roku.

W konferencji brało udział około 300 panelistów i zaproszonych gości, w tym także ministrowie, posłowie i senatorowie biorący udział lub żywo zainteresowani pracami nad kształtem i formą prawa regulującego rynek mediów w Polsce; naukowcy badający media i zachodzące w nich procesy oraz dziennikarze i ludzie bezpośrednio związani ze środowiskiem tzw. czwartej władzy. Nie zabrakło wśród szacownego grona również przedstawicieli Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji.

III Konferencja Nadawców Publicznych postawiła przed uczestnikami dwojakiego rodzaju kwestie i problemy do rozważenia. Z jednej strony poświęcona została analizie tragicznych wydarzeń z 11 września 2001r. w aspekcie informacji oraz podjęto próbę oceny reakcji oraz rzetelności przekazu w polskich mediach. Z drugiej natomiast strony, omówione zostały kwestie postępu oraz rozwoju nowych technologii informacyjnych oraz ich wykorzystania w procesie komunikacji publicznej.

Swoistym *signum temporis* była telekonferencja z Premierem RP Leszkiem Millerem. Telemost Kraków – Warszawa umożliwił udział Premiera w otwarciu III Konferencji Nadawców Publicznych, natomiast obradującym w Auli Collegium Novum panelistom obejrzenie wystąpienia Premiera, po którym odpowiadał on na pytania audytorium.

Wystąpienia Przewodniczącego Rady Nadzorczej TVP S.A. Witolda Knychaskiego i Przewodniczącego Rady Nadzorczej PR Andrzeja Długosza S.A. – czyli organizatorów konferencji – oraz JM Rektora Uniwersytetu Jagiellońskiego prof. dr. hab. Franciszka Ziejki stanowiły oficjalne otwarcie obrad.

Dwudniowa konferencja wypełniona została czterema, wzajemnie się uzupełniającymi, panelami tematycznymi. Pierwszy z nich, pod przewodnictwem Sekretarza Stanu, prof. Tomasza Gobana- Klasa dotyczył kwestii politycznych następstw zamachów terrorystycznych z 11 września. Dyskusja z udziałem, między innymi, Marka Siwca – Sekretarza Stanu, Szefa Biura Bezpieczeństwa Narodowego koncentrowała się na kwestiach bezpieczeństwa oraz międzynarodowej współpracy w celu zwalczania terroryzmu. Bezpośrednie zagrożenie tzw. cywilizacji zachodu nowymi, nieznanymi dotychczas, na tak ogromną skalę, atakami terrorystycznymi zmienia bowiem zupełnie sposób postrzegania i definiowania przez społeczność międzynarodową potencjalnego i realnego niebezpieczeństwa.

Prezes Telewizji Polskiej S.A. Robert Kwiatkowski poprowadził dyskusję w drugim panelu „sterników mediów”. Do uczestnictwa w obradach zaproszeni zostali, między innymi, przedstawiciele największych telewizyjnych stacji komercyjnych w Polsce: Bogusław Chrabota – Dyrektor Programowy Polsatu oraz Edward Mischak – Dyrektor Programowy TVN. Po raz kolejny podniesiona została kwestia, nad którą trwa nieustająca dyskusja w środowisku mediów, dotycząca siły i wpływu przekazu medialnego na postawy oraz zachowania odbiorców. Paneliści zgodzili się również z tezą, iż media, a szczególnie telewizja, kreują rzeczywistość, w której odbiorcy szukają własnego miejsca. Konieczna jest więc głębsza refleksja moralna nad istotą dobra i zła i, tym samym, ochrona odbiorców przed treściami nasyconymi wszelkiego rodzaju przemocą, agresją i podtrzymującymi negatywne stereotypy.

Podczas II Sesji, w panelu „Świat wartości po 11 września” Jerzy Uszyński z Akademii Telewizyjnej TVP S.A. poprowadził dyskusję dotyczącą zmiany postrzegania rzeczywistości po atakach terrorystycznych na World Trade Center i Pentagon. Dyskusja dotyczyła filozoficznych, moralnych i społecznych aspektów tragedii oraz, co nieuniknione, jej wpływu na tzw. cywilizację zachodu.

Paneliści, wśród nich ks. Adam Boniecki, dużo uwagi poświęcili również kwestii etyki. Zaznaczono iż media w informacjach dotyczących tak dramatycznych wydarzeń, jakie miały miejsce w budynkach WTC powinny przede wszystkim kierować się w swoich przekazach zasadami etyki, zarówno dziennikarskiej, jak i ludzkiej. Nie można bowiem dopuścić, aby media stały się "kibicem" ludzkich dramatów oraz aby służyły za „tubę” informacyjną dla terrorystów. Media, swoim zainteresowaniem wypływającym z faktu wypełniania przez nie obowiązku informacyjnego, nie mogą dawać terrorystom poczucia moralnego przyzwolenia na ich zbrodniczą działalność.

Drugi dzień obrad otworzył przedpremierowy pokaz filmu dokumentalnego produkcji HBO – „In Memoriam”. Film ten poświęcony został tragicznym wydarzeniom z 11 września 2001 roku. Przebieg zamachu oraz jego tragiczne skutki zostały w nim ukazane z całym ich okrucieństwem. Ukazał portrety ludzi, którzy byli owego feralnego dnia w budynkach WTC lub nieśli pomoc uwięzionym i zdezorientowanym ofiarom. Obnażył bezsens ludzkiej śmierci i cierpienia spowodowane aktami terroru. Stał się swoistym pomnikiem ofiar i pamięci.

Trzecią sesję Konferencji w Krakowie rozpoczęła dyskusja mająca za cel dokonanie analizy przekazu medialnego wydarzeń z 11 września. Moderatorem panelu był Jacek Snopkiewicz- Dyrektor Akademii Telewizyjnej TVP S.A. Bezprecedensowy atak terrorystyczny sprawił, że zarówno nadawcy telewizyjni, radiowi jak również redakcje prasowe zmuszone zostały do natychmiastowych zmian ramówek i przygotowania wydań specjalnych relacjonujących owe tragiczne wydarzenia. Paneliści, wśród nich Maciej Kosiński – Dyrektor Generalny ds. Programowych TVP S.A. dokonali próby oceny reakcji mediów w kontekście rzetelności przekazu oraz warsztatu dziennikarskiego. Omawiano sposób i styl, w jakim poszczególne stacje relacjonowały wydarzenia z Nowego Jorku i Pentagonu. W opinii uczestników dyskusji dominowała teza, że polskie media stanęły na wysokości zadania ukazując, z jednej strony, tragizm i okrucieństwo zamachów, z drugiej, natomiast, zachowując granice dobrego smaku i ludzkiej wrażliwości.

Dyskusja na temat „Nowe technologie a służba publiczna” odbyła się pod przewodnictwem Stanisława Jędrzejewskiego z Zespołu Badań PR S.A. oraz Członka Komisji Radiowej EBU. Paneliści, wśród nich Philip Laven – Dyrektor Techniczny EBU, podkreślali tezę, iż rozwój nowych technologii wykorzystywanych przez media w procesie tworzenia oraz emisji programu może znacząco osłabić zjawisko (omawiane wielokrotnie podczas obrad panelowych) „medialnego podżegania do terroryzmu” lub je wzmacniać. Przyszły odbiorca przekazów medialnych będzie mógł bowiem sam zdecydować, jakie programy, o jakiej zawartości tematycznej i kiedy chce oglądać. Prof. Ryszard Tadeusiewicz, w przedstawionym referacie, zastanawiał się, czy w następstwie zmian technologicznych w przekazie medialnym, form sprzyjających formowaniu się terroryzmu będzie znacząco mniej?

Bez wątpienia pytanie to pozostanie jeszcze przez parę lat bez jednoznacznej odpowiedzi.

Po zakończeniu obrad w Collegium Novum w Radiu Kraków odbyła się emitowana na żywo debata z udziałem gości i panelistów III Konferencji Nadawców Publicznych.

Na zakończenie konferencji w Kościele św. Piotra i Pawła w Krakowie odbył się koncert upamiętniający ofiary ataku terrorystycznego na budynki WTC. Koncert, transmitowany przez 18 stacji telewizyjnych, jednoczący narody świata powstał z inicjatywy dyrygenta Gilberta Levine'a, we współpracy z amerykańskim Konsulatem Generalnym w Krakowie i Fundacją Kościuszkowska w Nowym Jorku. Patronatu moralnego nad przedsięwzięciem udzielił Papież Jan Paweł II.